

# ODŮVODNĚNÍ K NÁVRHU NOVELY VYHLÁŠKY Č. 488/2021 SB., O PODMÍNKÁCH PŘIPOJENÍ K PLYNÁRENSKÉ SOUSTAVĚ:

## Obecné odůvodnění

Na základě novely energetického zákona bylo nutné do vyhlášky integrovat jeho nové zmocnění § 98a odst. 2 písm. p), které stanoví podmínky pro zřizování a provozování zařízení na úpravu složení plynu. Současně také definuje, kdo je nositelem nákladů na realizaci a provoz těchto zařízení s cílem zajistit hladkou integraci obnovitelných plynů v plynárenském sektoru.

Z energetického zákona dále vyplývá i úprava vyhlášky, spojená s upraveným zmocněním energetického zákona v § 98a odst. 2 písm. g) podmínky instalace zařízení ve výrobnách plynu podle § 57 odst. 9. Vyhláška na základě upraveného zmocnění energetického zákona stanoví podmínky instalace a provozu zařízení pro zajištění bezpečného a spolehlivého provozu, a to v nově navržené Příloze č. 10. Vyhláška zde definuje rozsah zařízení společně s podmínkami umístění, instalace, zajištění přístupu pro zařízení, které jsou instalovaná ve výrobnách plynu. U vybraných z nich jsou definovány podmínky provozu.

Další úpravy v rámci novelizace vyhlášky vycházely z návrhů ERÚ nebo byly předloženy účastníky trhu s plynem. V tomto ohledu dochází k úpravě procesu zajištění kapacit ze smluv o připojení, kdy širší okruh úprav má za cíl narovnat nesoulad mezi možnými postupy provozovatele přepravní soustavy a distribuční soustavy a umožnit rozšíření lhůty pro zajištění rezervace kapacity a to až 12 měsíců. Současně dochází k odstranění rozdílného přístupu ke kapacitě u nově se připojících entit a kapacitě, která vzniká nad rámec té existující při už realizovaném připojení, a to z hlediska zajištění kapacit a úhradě nákladů v podobě zmařených investic provozovatele distribuční soustavy.

Nově je ve vyhlášce také rozšíření okruhu výroben plynu z obnovitelných zdrojů energie o výroby vodíku, kdy jsou do vyhlášky doplněny technické podmínky realizace odkupovaného těžebního plynovodu v případě připojení výroby jiného plynu než biometan. Rozsah zařízení odráží technické aspekty předmětného rozsahu výroby, kdy součástí výčtu zařízení jsou rovněž technické podmínky pro zařízení na úpravu složení plynu.

V neposlední řadě by měly být také novelou vyhlášky upraveny údaje o zařízení v náležitostech žádosti o připojení OPZ (odběrná plynová zařízení) k distribuční soustavě, kdy cílem úpravy je zajistit, aby měl provozovatel distribuční soustavy přehled o všech proměnných, které jsou vstupem pro adekvátní vyhodnocení žádosti o připojení při složitých modelačních výpočtech. Úprava vychází z dosavadních zkušeností z praxe a potřeby nově doplňovaných náležitostí s ohledem na zvyšující se dynamiku kvality a objemu spotřebovávaného plynu.

## **Zvláštní část odůvodnění**

Pro úplnost ERÚ předkládá odůvodnění jednotlivých úprav z návrhu novely vyhlášky.

### ***K bodu 1 (§ 1)***

Na základě nového zmocnění pro vyhlášku podle § 98a odst. 2 písm. p) energetického zákona dochází k legislativně technické úpravě dotčeného paragrafu tak, aby odpovídal nově doplněnému zmocňovacímu ustanovení energetického zákona pro zřizování a provozování zařízení na úpravu složení plynu.

### ***K bodu 2 (§ 2 písm. e))***

Legislativně technická úprava definice požadované kapacity tak, aby tento pojem nově vyjadřoval celkové požadované minimální a maximální hodinové množství plynu. Doposud byla požadovaná kapacita ohraničena min. a max. samotné kapacity.

### ***K bodu 3 (§ 2 písm. f))***

Legislativně technická úprava spočívající v konkretizaci dotčeného ustanovení, kdy dochází ke zrušení slova „technického“, a to na základě skutečnosti, že samotné připojení obsahuje skrze přesně definované podmínky souhrn opatření a technické podmínky tak tvoří pouze dílčí část.

### ***K bodu 4 (§ 3 odst. 1 písm. d))***

Úprava ustanovení, která má za cíl zajistit efektivně vynaložené náklady provozovatele přepravní soustavy, které jsou ex-post socializovaný skrze tarify při připojování výroben plynu.

### ***K bodu 5,6, 8 a 9 (§ 3 odst. 2 písm. c, § 3 odst. 3, § 4 odst. 1 písm. e), § 4 odst. 2)***

Úprava má za cíl zpřesnit a zúžit rozsah aplikace ustanovení, prostřednictvím kterých dochází k okamžitému uzavření smlouvy o připojení. Nově se tak ustanovení bude vztahovat pouze na ty technické případy, u kterých se skutečně nemění charakter odběrného místa a současně nedochází ke změně měřidla, rovněž dochází k omezení pouze na kategorii maloodběr a domácnost.

### ***K bodu 7 (§ 4 odst. 1)***

Legislativně technické doplnění, kterým se minimalisticky naplňuje idea nově definovaného zmocnění vyhlášky v oblasti způsobu podání žádosti o připojení.

### ***K bodu 10, 23 (§ 6 odst. 3, Příloha č. 10)***

S ohledem na změnu relevantního zmocnění dochází k několika legislativním změnám v ustanovení § 6. Nahrazením slova biometan za plyn v souvislosti s připojováním výroben dochází u dotčeného ustanovení rozšíření platnosti pro jakoukoliv výrobu plynu.

V tomto ohledu je doplněn odkaz na přílohu č. 10, ve které je podrobně zpracováno nové zmocnění v souvislosti s definicí podmínek instalace nezbytných zařízení pro zajištění bezpečného a spolehlivého provozu distribuční soustavy.

S ohledem na úpravu zmocnění rovněž dochází ke změně systematiky vyhlášky ve vztahu k technickým podmínkám připojení, jelikož bezpečný a spolehlivý provoz je nutné zajistit i u dalších možných kombinací výroby plynu a nadřazené soustavy. Vyhláška tak bude nově popisovat blíže pouze vztah mezi výrobnou plynu a provozovatelem distribuční soustavy, jelikož se jedná z hlediska praktické realizace o naprosto převažující připojení. Naopak vztah mezi provozovatelem zbylých nadřazených soustav a výrobnou plynu tak bude v tomto aspektu ošetřen pouze v obecné rovině.

Nově navrhovaná příloha č. 10 představuje hlavní část praktické aplikace nového zmocnění v souvislosti s podmínkami instalace a provozu zařízení pro zajištění bezpečného a spolehlivého provozu ve výrobnách plynu, které jsou připojené k distribuční soustavě.

Příloha v odst. 1 a 3 definuje rozsah zařízení v závislosti na typu připojované výroby plynu (biometan, vodík) společně s podmínkami pro umístění, instalaci a zajištění přístupu pro zařízení, která jsou instalovaná ve výrobnách plynu. Odstavec 2 pak definuje podmínky provozu z hlediska jejich zajištění ze strany provozovatele distribuční soustavy.

### **K bodu 11 a 16 (§ 6 odst. 4, § 13 odst. 2)**

Nově doplňované ustanovení vychází z energetického zákona, který nově definuje rovněž zařízení na úpravu složení plynu. Vyhláška v mezích svých zmocnění definuje entitu odpovědnou za i) určení podmínek, které jsou spojené s technickými podmínkami souvisejícími s těmito zařízeními a rovněž ii) zapracovává v kontextu samostatného zmocnění určení podmínek pro zřizování a provozování zařízení na úpravu složení plynu.

Úprava vychází z předpokladu, že provozovatel nadřazené soustavy, jakožto entita odpovědná za provoz, je kompetentní pro to, aby určil, za jakých technických podmínek bude zařízení zřízeno.

Doplňovaný odstavec v § 13 tak nejprve napevno určuje alokaci nákladů spojených s realizací a provozem těchto zařízení. Zde je nositelem nákladů vždy žadatel o připojení, jakožto subjekt, který není schopen se přizpůsobit požadavkům vyplývajícím z platných předpisů zejména v otázce kvality předaného/převzatého plynu ze soustavy. S ohledem na otočený tok plynu v kontextu provozu výroby plynu na úrovni vztahu provozovatele distribuční soustavy a výroby plynu jdou tak veškeré náklady vždy k tíži připojující se strany (výroba plynu – vodíku/biometanu), která neplní kvalitativní parametry potřebné pro předání plynu do soustavy, když provozovatel nadřazené soustavy (nejčastěji provozovatel distribuční soustavy) je odpovědnou entitou za kvalitu plynu v soustavě.

### **K bodu 12 (§ 9 odst. 4)**

Legislativní úprava má za cíl narovnat nesoulad mezi možnými postupy provozovatele přepravní soustavy a distribuční soustavy a umožnit rozšíření lhůty pro zajištění rezervace kapacity a to až 12 měsíců. Rozsah je omezen z hlediska kategorie zákazníka (jen okruh zákazníků, kde je předpoklad zdržení s ohledem na komplexnost projektů, resp. možnosti dotačních titulů) a účelu připojení (jen připojení hodné zvláštního zřetele) tak, aby byl zajištěn požadovaný efekt při minimalizaci rizika zbytečné blokáce distribučních kapacit v dotčených částech distribuční soustavy.

### **K bodu 13 (§ 9 odst. 6)**

Legislativní úprava narovnává dvojí přístup ke kapacitě u nově se připojujících entit a kapacitě, která vzniká nad rámec té existující při už fungujícím připojení. Ačkoliv se jedná z pohledu procesních okolností o stejný průběh, jsou konsekvence plynoucí z nenávyšení rezervované distribuční kapacity odlišné. Úprava se v tomto případě omezuje pouze na zákazníka kategorie střední a velký odběr, a to z důvodu vyššího rizika negativních konsekvencí v podobě jednorázového omezení disponibility většího rozsahu kapacity v dané části soustavy. Úprava rovněž zapracovává možnost prodloužení lhůty tak, aby replikovala nově doplňovanou možnost v § 9 odst. 4.

### **K bodu 14 (§ 10 odst. 2)**

Legislativně technická úprava spočívající v gramatické opravě ve formě doplnění spojky.

### **K bodu 15 (§ 10 odst. 5)**

Rozšířením výčtu možností, kdy nedojde k smluvně ujednanému využití kapacity, dochází k narovnání legislativní konstrukce, kdy v případě doposud nepopsaných procesních možností mohl dotčený žadatel bez postihu nesplnit smluvní závazek ve vztahu k budoucímu využití kapacit ze smlouvy o připojení.

Úpravou dotčeného ustanovení dojde k doplnění rozsahu praktických situací, u kterých je žadatel o připojení povinen uhradit provozovateli nadřazené soustavy oprávněné náklady spojené s připojením a se zajištěním požadované kapacity v plné výši. Nově bude žadatel povinen uhradit náklady provozovatele nadřazené soustavy rovněž v případech, kdy nedojde k zahájení odběru plynu nebo ze smlouvy o připojení odpovídajícímu navýšení pevné denní distribuční kapacity uplynutím lhůty definované vyhláškou ze strany žadatele.

### **K bodu 17 (§ 14)**

Legislativně technická úprava zajišťující soulad vyhlášky se zněním nadřazeného zákona.

### ***K bodu 18 (Příloha č. 3)***

Legislativní doplnění má za cíl rozlišení výroben vodíku podle způsobu výroby (tzv. zeleného vodíku a jiných druhů vodíku), a to s cílem případného speciálního přístupu k těmto typům výroben připojených k nadřazené soustavě v případě, že tak definuje nadřazená legislativa.

### ***K bodu 19 a 20 (Příloha č. 5)***

V kontextu dosavadních zkušeností z praxe, potřebě nově doplňovaných náležitostí o údajích o instalovaném zařízení a zajištění přehlednosti dochází k úpravě části věnované technické náležitosti údajů o zařízení tak, aby ta odpovídala potřebám provozovatele distribuční soustavy s ohledem na zvyšující se dynamiku kvality a objemu spotřebovávaného plynu. Cílem je zajistit provozovateli distribuční soustavy přehled všech proměnných, které jsou vstupem pro adekvátní vyhodnocení žádosti o připojení při složitých modelačních výpočtech.

### ***K bodu 21 a 22 (Příloha č. 9)***

Legislativně technické rozšíření související se změnou nadřazené legislativy. Název přílohy odráží změnu nadřazené legislativy a související zmocnění.

V novém odstavci jsou doplněny technické podmínky realizace odkupovaného těžebního plynovodu v případě připojení výroby plynu z obnovitelného zdroje energie, kterým není biometan, ale například vodík. Rozsah zařízení odráží technické aspekty předmětného rozsahu výroben, když součástí výčtu zařízení jsou rovněž technické podmínky pro zařízení na úpravu složení plynu.

### ***K účinnosti***

Navrhované datum nabytí účinnosti je 1. září 2025, což je v souladu s § 9 odst. 3 zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv), ve znění pozdějších předpisů. Z důvodu naléhavého obecného zájmu v podobě účinnosti nadřazeného právního předpisu a nutnosti zajistit neprodlený soulad vyhlášky s dotčeným zákonem, jde navrhovaný termín nad rámec lhůt definovaných předmětným zákonem tak, aby byla neprodleně zajištěna možnost integrace obnovitelných plynů do plynárenské soustavy a nevytvářely se časovými prostoji bariéry rozvoje.